

Uvedba državnih pravdnih (tožilstev) po letu 1848

JELKA MELIK

Leto 1991 je za Slovence pomemben mejnik. Dobili smo svojo državo, ustavo in postopoma seveda tudi novo zakonodajo. Preoblikovanje pravosodja je bilo posebej močno v letih 1993 do 1995. V letu 1994 smo dobili nov zakon o tožilstvu, ki je prinesel temu državnemu organu tudi novo ime.¹ S 1. januarjem 1995 se je tako končala pot javnega tožilstva, ki se je začela že med drugo svetovno vojno. Novo ime, državno tožilstvo, ni povsem novo na naših tleh. V kraljevini Jugoslaviji smo že imeli državne tožilce in pred njimi, v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, državne pravdnike. Državno pravdnishvo, državno tožilstvo, javno tožilstvo in zopet državno tožilstvo. Na prvi pogled obroben, v resnici silno pomemben državni organ deluje na slovenskih tleh približno stopetdeset let.² Imel je sicer več različnih imen in ureditev, a po zamisli ostaja enak. Takole je njegovo bistvo in vzrok za nastanek opredelil S. Vilfan: "Državna pravdnishva (tožilstva) so bila uvedena zaradi opustitve inkvizitornega načela in uvedbe akuzatornega v kazenskem postopku ob marčni revoluciji ... in so se po nekih razširitvah in zožitvah kompetenc ustalila kot organ za zastopanje javne obtožbe v kazenskem postopku."³ Kazenski postopek je sodni postopek, ki začne teči, ko je podan sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, in končan, ko je ugotovljeno, ali je bilo to dejanje res storjeno, kdo ga je storil in kako bo kaznovan. Prek tega procesa se udejanja kazensko materialno pravo, ki določa, kaj velja v neki družbi za kaznivo dejanje in pogoje kaznovanja. Pravila, ki kazenski postopek urejajo, imenujemo kazensko procesno pravo in predstavljajo torej del kazenskega prava, ki v neki družbi ureja obrambo pred napadi na njene temeljne vrednote in hkrati zagotavlja, da pri tem niso kršene človekove pravice in svobščine. O stranpoteh in zlorabah kazenskega postopka nam govore številni primeri iz bližnje in daljne preteklosti od "čarovniških" do "staliništvinskih" procesov. Na tem mestu o tem ne bomo govorili, temveč si bomo nekoliko podrobneje pogledali ureditev in delovanje tega organa, kot so ga določali predpisi ob njegovem

nastanku oziroma uvedbi, ter nekaj pozornost posvetili tudi izrazju.

Zaradi lažjega razumevanja pomena in vloge državnega organa, o katerem teče beseda, moramo poseči nekoliko nazaj v preteklost in v širši evropski prostor. Francoska revolucija 1789 in vse meščanske revolucije, ki so ji sledile, so pomembne točke na razvojni črti prava. Uveljavijo se zahteve, da delovanje upravnih in pravosodnih organov temelji na zakonu, delo zakonodajnega organa pa odreja najvišji med njimi - ustava, kjer so določeni temelji državne in politične ureditve, zlasti temeljne pravice državljanov, ki jih lahko uveljavljajo tudi nasproti oblasti. Čas zaznamuje uzakonitev vseh temeljnih vej prava. Tako tudi postopek pred kazenskimi sodišči dobi samostojen zakonik in nova močno spremenjena pravila. Novi francoski postopnik, ki je postal vzorec za druge evropske zakonike, je nastal kot posledica upoštevanja načel in ustanov angleškega kazenskega postopka ter prakse francoskih sodišč. Imel je dva dela: pripravljalni postopek s poizvedbami in preiskavo ter glavno razpravo. V prvem delu so prevladovali elementi inkvizicijskega kazenskega postopka, v drugem pa so se prepletali tako elementi inkvizicijskega kot akuzatornega postopka. Akuzatorni ali obtožni kazenski postopek, ki ga je poznala stara Grčija in Rim, kasneje pa ga je obdržala in razvijala Anglija, je temeljil na pravnem sporu dveh enakopravnih strank (tožilca in obdolženca) pred sodiščem, ki je spor nadziralo in o njem razsodilo. Inkvizicijski ali preiskovalni postopek, ki je do konca 14. stoletja izpodrinil obtožnega v celinskih evropskih deželah, pa je bil le uradovanje enega samega sodnega organa, sodišča, pri katerem sta bila združena tako obtožba kot sojenje. Novi postopek je bil nekakšna spojitev inkvizicijskega in akuzatornega kazenskega postopka, tako imenovani mešani kazenski postopek, kakršen je, v različicah še danes v veljavi na evropski celini. Zaradi uvedbe obtožnega načela je nastala potreba po posebnem državnem organu, ki bi v kazenski pravdi zastopal obtožbo, kadar se kaznivo dejanje ni preganjalo na predlog zasebnega tožilca.

Za avstrijsko cesarstvo je mejnik leto 1848. Marčna revolucija in njene posledice so se odrazile v oktroyirani ustavi leta 1849, ki so ji še v istem letu sledile spremembe na področju ureditve sodišč, uvedba državnih pravdnih, v letu 1850 pa nov, sicer začasen, kazenski postopek in ureditev državnih pravdnih. "Red kazenske

¹ Uradni list Republike Slovenije št. 63/94.

² S. Vilfan v svoji Pravni zgodovini sicer navaja kot leto ustanovitve državnih pravdnih leto 1850, ko je bil izdan zakon o ureditvi državnega pravdnih, mi smo se odločili za leto 1849, ko se ta organ vpelje z zakonom o ureditvi sodišč (Temeljne poteze o sodni ureditvi).

³ S. Vilfan, Pravna zgodovina Slovencev, Ljubljana 1961, str. 522.

pravde",⁴ ki je vpeljal obtožno (akuzatorno) načelo, načelo javnosti, ustnosti, svobodne presoje dokazov in načelo iskanja materialne resnice, je bil izredno velik pozitiven korak na razvojni poti avstrijskega kazenskega prava. Tu je tudi vzrok njegove hitre zamenjave ob ohladitvi razmer. Novi kazenski procesni zakon z dne 29. julija 1853⁵ je korak nazaj. Državni pravdnik oziroma državni tožilec je za dolgo izgubil veliko svojih pristojnosti.

Pravosodni organ o katerem teče beseda prvič srečamo v "Temeljnih potezah" sodne ureditve z dne 14. junija 1849.⁶ Ta zakon je določil naslednje vrste sodišč: okrajna sodišča, okrajna zborna ali kolegijska sodišča, deželna sodišča, kavzalna sodišča /trgovinska, menična in pomorska sodišča/, višja deželna sodišča in vrhovni sodni in kasacijski dvor (Bezirksgerichte, Bezirks-Collegialgerichte, Landesgerichte, Causalgerichte, Oberlandesgerichte, der Oberste Gerichts-und Cassationshof).⁷ Osmo poglavje (VIII.) tega zakona je v nemškem originalu nosilo naslov Staatsanwaltschaft. V prvem § (§ 29), je bilo določeno, da se uvedejo pri vsakem deželnem sodišču Staatsanwälte oziroma Staats-Procuratoren. To drugo ime navaja zakon v oklepaju. Pri višjih sodiščih in kasacijskem sodišču predpis postavlja General-Staats-Anwälte oziroma General Procuratoren s potrebnim številom namestnikov in uradnikov. Državno-pravdniška služba pri okrajnih kot zbornih sodiščih pa naj bi se opravljala preko namestnikov. V drugem § (§ 30) pa je določal, da bo ureditev in delovanje teh organov določil posebni zakon. Ta je bil izdan s cesarskim patentom 10. julija 1850,⁸ in sicer v "edino-nemškem izdanju 16. julija 1850" in "v dvojnem izdanju 28. februarja 1851". Tu se prvič srečamo tudi s slovenskimi izrazi. Nemško "Kaiserliches patent vom 10. Juli 1850 ... wodurch ein provisorisches Gesetz für die Staatsanwaltschaften erlassen..." so v slovenščini zapisali: "Cesarski patent 10. julija 1850 ... s katerim se začasna organska postava za državne pravdnije izda ..." Ta zakon je veljal za "Austrio pod in nad Anizo, Solnograško, Štajersko, Koroško, Krajnsko, Goriško, Gradiščansko, Istrijsko, Tržaško, Tirolsko in Forarlberško,"⁹ Češko, Moravsko in Sileško.¹⁰ Zakon je obsegal 162 §§, razdeljenih na dvanajst poglavij, ki so vsebinsko sestavljali tri dele. V prvem delu so bile določbe o ureditvi "deželnih pravdnij" ali državnih pravd-

ništev, kot nam je danes nekoliko bližje (Staats-anwaltschaften), o načinu imenovanja in pogojih, ki jih mora izpolniti, kdor želi biti imenovan za državnega pravdnika oziroma njegovega namestnika, o osebnosti državnih pravdnikov sploh in njihovi disciplini. Drugi del je vseboval določbe o opravih "državnih pravdnij" in njihovih nalogah v civilnem in kazenskem sodstvu ter pri upravljanju pravosodja na splošno. Tretji del je bil opravični red ali poslovnik.

Pri najvišjem in kasacijskem sodišču (ovržni sodniji) na Dunaju in pri višjih deželnih sodiščih (deželnih nadsodnijah) so bili postavljeni "občni državni pooblastjenci" (Generalprocuratoren), pri deželnih in okrajnih zbornih sodiščih pa "državni pravdniki" (Staatsanwälte). Vsaka "državna pravdnija" je imela še potrebno število namestnikov ter pisarniškega in drugega pomožnega osebja.¹¹ Namestniki prvih so bili generalni odvetniki (General-advocaten). Organizacija in pristojnost državnih pravdnikov je bila vezana na organizacijo sodišč. Tako je bilo določeno, da smejo posamezni državni pravdniki opravljati le tista opravila, ki so spadala v pristojnost sodišč, pri katerih so bili postavljeni. Termini, ki jih ima zakon, so danes le delno uporabljivi. Izraz državni pravdnik ali državni pravdniki lahko mirno navajamo. To je bilo tudi uradno ime v prvi Jugoslaviji vse do leta 1930. Termin "občni državni pooblastjenci" pa nikakor ni sprejemljiv. Odločiti bi se bilo treba med izrazi: generalni prokuratorji, morda splošni državni pooblaščenici, obči državni pooblaščenici ali, glede na današnji izraz - generalni državni tožilec, morda generalni državni pooblaščenec.

Za državne pravdnike in obče državne pooblaščenice ter njihove namestnike se je zahtevala starost trideset let, "brezmadežnost" in opravljen državni izpit, ki pa še ni bil vsebinsko določen.¹² Imenoval jih je cesar, le nekatere najnižje namestnike pravosodni minister.¹³ Ovira za nastavitev pri "državnih pravdnijah" je bila sorodstvo in svaštvo s sodniki pri sodišču, kjer so delovali, in sicer sorodstvo v ravni vrsti ter v stranski vrsti do četrtega kolena in svaštvo do drugega kolena.¹⁴

Pravstojnikom državnih pravdnikov je bilo zaupano vodstvo in nadzor nad vsemi zaposlenimi. Državni pravdniki pri deželnih in pri okrajnih zbornih sodiščih so bili podrejeni generalnemu prokuratorju pri višjem deželnem sodišču. Izpolnjevatni so morali njegove ukaze in mu poročati o pomembnejših zadevah.¹⁵ Vsi generalni državni pooblaščenici, tisti pri najvišjem in ovržnem sodišču, in oni pri višjih

⁴ RGLB 50/1850, (str. 287).

⁵ RGLB 151/1853 (str. 833).

⁶ RGLB 278/1849 (str. 343).

⁷ Glej S. Vilfan, Organizacija sodišč leta 1849 in narodnostne meje (zlasti na Štajerskem in Koroškem), Zgodovinski časopis 42/1988, str. 165-188.

⁸ RGLB 266/1950 (str. 1171).

⁹ Vorarlberg.

¹⁰ Šlezija.

¹¹ § 1.

¹² §§ 6, 7.

¹³ § 14.

¹⁴ § 13.

¹⁵ §§ 34, 35.

deželnih sodiščih, pa so bili podrejeni neposredno pravosodnemu ministru.¹⁶ Državno pravdnitvo je bilo torej že od začetka urejeno strogo hierarhično.

Dejavnost državnega pravdnitva je segala na tri področja pravosodja in sicer na civilno in kazensko sodstvo ter na področje upravljanja in splošne izboljšave pravosodja.¹⁷

Na področju civilnega sodstva je bilo treba pridobiti mnenje državnega pravdnitva pri višjih deželnih sodiščih in pri najvišjem sodišču v določenih civilnih pravnih. Zakon je izrecno navedel vsak posamezni primer, kjer se je zahtevalo njihovo mnenje:

"1. v primerljih, kjer se ima zavoljo druge ženitve ali možitve kdo za mrtvega izreči ali po pričah dokazovati,

2. pri obravnavi zastran razveze ali izrečenja neveljavnosti zakona;

3. kadar gre zavoljo zgube državljanstva zoper izselnike ravnavo pričeti;

4. pri potrjevanju vsinovitve in vzakonitve, katero deželne sodnije dajejo;

5. pri naklonitvi in oduzetju skrbstva zavoljo zapravljenosti in boleznih na umu,

6. pri razprah zavoljo pristojnosti sodnij, in pri prepirih zavoljo pristojnosti med pravosodnimi in upravnimi oblastnjami;

7. pri razsoji čez to, ali se ima odklonba cele sodnije ali sodnijskega predstojnika dopustiti

8. pri odbiranju sodnij;

9. pri rešenju pritožb zoper sodnike;

10. v vsih primerljih ravnave zunej pravnih, kjer je prid sirot ali skrbnjencov zadet, kakor hitro pridejo po pritožbi pred drugo ali tretjo stopnjo."¹⁸

Določitev nalog državnih pravdnitv v kazenskih zadevah je zakon prepuščal kazenskemu postopniku. "Začasni red kazenske pravde" z dne 17. januarja 1850 je prinašal predpise o tem v tretjem poglavju v §§ 51-60. Tu so bila ponovljena nekatera temeljna določila iz zakona o državnih pravdnitvih, predvsem pa je bila poudarjena hierarhična urejenost pravdnitva in njegova neodvisnost od sodišč.

Državni pravdniki pri okrajnih zbornih in deželnih sodiščih so se morali udeležiti vseh uvodnih preiskav glede hudodelstev in pregreškov¹⁹ ter vseh glavnih obravnjav. Imeli so pravico **prisostvovati** tudi preiskavam in obravnavam pred okrajnimi sodišči. Vsak mesec so morali poročati o stanju kazenskih zadev neposredno nadrejenemu državnemu pravdniku pri višjem sodišču. Generalni prokurator je vedno lahko sam ali po svojem namestniku prevzel delo

podrejenih državnih pravdnikov ali ga v določenih primerih poveril nekemu drugemu državnemu pravdniku. Obči državni pooblaščenec so sodelovali pri obravnava višjih sodišč. Vsake tri mesece so morali o stanju kazenskih zadev poročati pravosodnemu ministru. Obravnave pred ovržno sodnijo so spadale med opravila tamkajšnjega generalnega prokuratorja oziroma njegovih namestnikov.²⁰ Državni pravdniki so morali poskrbeti, da so se vsa kazniva dejanja, ki se niso preganjala na zasebno tožbo, preiskala in kaznovala, prav tako pa tudi paziti, da ni bil preganjan nedolžni. V uvodni preiskavi so nadomeščali državo, ki je bila, kakor pravi zakon, s hudodelstvom ali pregreškom žaljena. Skrbeti so morali tudi za zakonitost preiskave. Lahko so pregledovali spise in opozarjali na nepravilnosti in zamude. O napakah so poročali generalnemu prokuratorju. Svoje predloge so podajali ustno ali pisno. V preiskovalnem delu postopka so bili lahko prisotni pri posvetovanju sodišča, nikoli pa pri glasovanju in sklepanju, sicer bi taka odločba ne bila veljavna.²¹ Državni pravdniki so imeli pri uvodnih preiskavah pravico navezati stik z varnostnimi organi in jih prositi za pomoč. Ti pa so morali njihove ukaze izpolniti.²²

Generalni prokuratorji pri ovržnem sodišču in pri višjih deželnih sodiščih so bili dolžni pravosodnemu ministru vsako leto podati poročilo o stanju in delovanju pravosodja ter o zapaženih pomanjkljivostih zakonodaje in poteka opravil.²³

Tretje delovno področje "državnih pravdnij" je zadevalo upravno vodstvo pravosodja ter popravo in usmerjanje zakonodaje na splošno.²⁴ Sem so sodila predvsem mnenja državnih pravdnikov oziroma generalnih pooblaščenecv glede oddaje določenih službenih mest in prisotnost pri določenih posvetovanjih. Med njegova dela so sodile tudi nekatere naloge v zvezi z zaposlenimi v pravosodju kot skrb za urejene osebne razvide, nadomeščanje odsotnih, registre naprisotnosti in podobno. Njihovo sodelovanje pri disciplinskih zadevah pri sodiščih je določal zakon o sodiščih. Generalni pooblaščenec in državni pravdniki so morali konec vsakega leta sestaviti poročilo o stanju in delovanju pravosodja ter pomanjkljivosti zakonodaje. Prav tako so morali obvestiti pravosodnega ministra vselej, kadar je bil z razsodbo kršen zakon in tudi ob drugih nepravilnostih.

V tretjem delu je zakon prinašal določbe o opravnem redu. Opravila "državne pravdnije" pri višjem deželnem sodišču so bila zaupana osebno generalnemu prokuratorju. Drugi člani državnega pravdnitva so jih opravljali pod

16 § 36.

17 § 67.

18 § 67.

19 Hudodelstva so bila najtežja, pregreški pa lažja kazniva dejanja.

20 §§ 51-56.

21 Nična.

22 §§ 57-59.

23 § 60.

24 §§ 70-83.

njegovim vodstvom in njegovim imenom. Opravila, ki jih torej ima generalni prokurator, razdeli med svoje namestnike in druge pomočnike. Vse pritožbe, rekurze, poročila in druge pismene vloge, nasvete in rešitve ali izdelke, je moral podpisati sam ali za to posebej pooblaščen namestniki.²⁵ Smiselno so ta določila veljala tudi za državne pravdnike pri deželnih sodiščih in okrajnih zbornih sodiščih pa tudi pri najvišjem sodišču. Vsak član državnega pravdnictva je bil lahko izločen z opravljanja posameznih uradnih dejanj.²⁶ Vzroki so bili v zakonu izrecno (taksoativno) naštet. Tako v civilnih zadevah: 1. če je bil s kakšno udeleženo stranko v sorodu ali svaštvu oziroma se je zadeva tikala njegove žene, posvojiteljev, otrok ali rejencev, varovancev ali oseb pod njegovim skrbništvom; 2. če je bil v sorodu ali svaštvu ali v odnosu posinovitve s tistim, ki je zastopal stranko (varuhom, skrbnikom ali odvetnikom); 3. če je bil v pravdi priča ali pooblaščenec; 4. če je bil izid pravde zanj pomemben oziroma je glede na izid pravde pričakoval dobiček ali škodo; 5. kadar je bil v sovražnem razmerju do stranke ali do njenega namestnika 6. njen upnik ali dolжник ali 7. v najemnem ali zakupnem pogodbenem razmerju. Od opravljanja službe v kazenskih zadevah so bili člani državnih pravdnictev izključeni kadar je bil obdolženi ali oškodovani z njim v zakonskem, sorodstvenem razmerju ali svaštvu ter v posvojitvenem rejniškem ali skrbstvenem razmerju. Prav tako so bili izključeni vsi, ki so bili priče hudodelstva ali pregreška, ki so bili v tej zadevi zaslišani kot priče, izvedenci ali so delovali v zadevi kot zagovorniki ali sodniki ali "pravdosredniki" (Rechts freunde; posredniki). Vsak član državnega pravdnictva se je moral, od trenutka, ko je izvedel za izključitveni razlog, vzdržati vsakega dejanja. Predstojnik državnega pravdnictva je moral določiti primerne namestnika. Poleg tega so mogle stranke v civilnih pravnih državne pravdnike tudi odkloniti, kadar so bili podani izključitveni razlogi ali so lahko dokazale, da obstajajo okoliščine, ki so postavljale pod vprašaj njegovo nepristranost. V kazenskih zadevah odklonitev ni bila dopuščena. O odklonitvi je odločal neposredni nadrejeni odklonjenega, in proti odločitvi ni bilo pravnega sredstva.

Vse vloge in uradno narejeni zapisniki so se vpisovali v vložni zapisnik ali protokol, in sicer po vrstnem redu po času prihoda. K temu so vodili tudi razne abecedne sezname ali registre in druge pomožne evidence. Vsak član državnega pravdnictva je moral voditi tudi dnevno knjigo, kjer so bila zaznamovana vsa opravila, ki bi jih moral in tista, ki jih je opravil.²⁷ V zadnjem

poglavju so bile določbe o hrambi spisov.²⁸ Te nas še posebej zanimajo, saj so nam kažipot po dediščini državnih pravdnictev, ki nam je danes na voljo. Določeno je bilo, da se morajo spisi, hranjeni pri državnih pravdnictvih, hraniti in oddajati v registraturo, kjer so se hranili razdeljeni na štiri skupine:

A. postave in pravila (normalia);

B. službene zadeve, kamor so sodile vse zadeve osebja državnih pravdnictev in sodišč, pa tudi zadeve poslopja in opreme, knjižnice in podobno;

C. kazenske zadeve;

D. civilno-pravne zadeve.

Vse zadeve ali primeri iz enega področja so tvorile partijo. Te so se vsako leto pričele s številko 1. Vsak spis v partiji je bil označen s črko oddelka, letnico in zaporedno številko.

Generalni prokuratorji in državni pravdniki, njihovi namestniki in tudi nekateri drugi uslužbenci državnih pravdnictev so morali pred nastopom službe prisesti. Kot zanimivost si pogledjmo prisego, ki jo je dal državni pravdnik: "Prisegli boste Bogu vsemogočnemu, in pri svoji časti in zvestobi obljubili našemu najmilostljivejšemu vladarju in gospodu Francu Jožefu Prvem, po Božji milosti cesarju Avstrijskemu, in za njim njega naslednikom v prestolu iz presvitle hiše Habsburgo-Lotarinske zvesti in pokorni biti, in ker Vas je Nj. c.k. Veličanstvo cesar državnega pravdnika najmilostljivejšee imenovati blagovolil, boste prisegli, da hočete v Vam zaupanem uredu Nj. c.k. Veličanstva in avstrijskega celotnega cesarstva slavo in blagor s vsimi svojimi močmi podpirati, od nju vsako škodo in kvar odvracati, in vsikdar najnatančnejše spolnovanje in ohranjenje avstrijske državne ustave pred očmi imeti.

Prisegli boste, da se bote pri vsih okoljšinah in s vsimi svojimi močmi za obdržanje neoslabljene veljave postav prizadevali, pri nasvetih, ki jih bo pred sodnijo pismeno ali ustno od sebe dajati, postavne odločbe proti vsakteremu brez razločka osebe, stanu in narodnosti izvrševali, in med mejami svoje dijavnosti nad tem čuli, da se te odločbe po sodniških razsodbah s to isto nepristranostjo izvršujejo.

Prisegli boste, da hočete Vam naložene poročila, nasvete in mnenja, ne potegovaje z nikakoršno stranko, z edinim ozirom na vodila pravičnosti in potrebe dobrega pravosodja dajati, in nadgledovanje in disciplino svojih podložnih kakor tudi nagibovanje zastran občuvanja in vodbe sodnij resnobno in zmerno opravljati.

Kar mi je bilo sedaj razloženo, in katero sim čez in čez dobro in razločno razumel, to bom, to hočem v vsem zvesto in marljivo spolnovati. Tako mi Bog pomagaj!"²⁹

²⁵ §§ 84-86.

²⁶ §§ 89-106.

²⁷ §§ 120-138.

²⁸ §§ 154-162.

²⁹ Državni zakonik in vladni list 266/1850 (str. 1199, 1201).

SUMMARY

THE INTRODUCTION OF THE STATE
PROSECUTION AFTER 1848

In 1994, the institution of the State Prosecution was introduced in Slovenia, replacing the previous Public Prosecution. Although the name and tasks of the institution have been different in many ways, the concept of this state institution goes back a hundred and fifty years. The article deals with the causes lying behind the creation of this jurisdictional agency, and its tasks and

structure at the time when it was introduced. The State Prosecution operated in three branches of the judicial system, these being civil and criminal law, and the field of the administration and management of the legal system as a whole. The State Prosecutions were organised in keeping with the organisation of the courts, and had a strict hierarchical internal structure. The State Prosecutors, from the lowest ranks to the highest rank (called the General Procurator) and their deputies were appointed by the emperor.

*Risani film Usoden strel.
Producent: Triglav film 1953, scenarij, režija in animacija Mile de Gleria,
Slovenski filmski arhiv pri Arhivu Republike Slovenije.*